

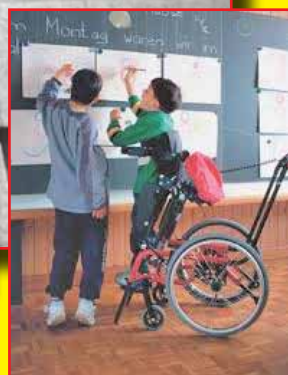

3 ДЕКЕМВРИ 2017 -
25 ГОДИНИ МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН
НА ИНВАЛИДИТЕ

Кураж

Списание за социални права и интеграция • Година XXVI • Брой 12 • декември • 2017 г. • Цена 0.50 лв

ВАЖНО Е

ДА СМЕ ЗАЕДНО!

Акцент

3 - 9

**ВАЖНО Е ДА СМЕ ЗАЕДНО,
КОГАТО Е ТРУДНО!**

ДОБРИТЕ ВЕСТИ ИДВАТ С КУРАЖ

4 - 19

Партньорски инициативи

18 - 22

СПРАВОЧНИК

23

Истински истории

24 - 28

АРТ-СЕДЯНКА

29 - 33

Здравословно

34 - 35

Любопитно

36 - 39

ПРАЗНИЦИ ПРЕЗ ДЕКЕМВРИ

06 Декември - Свети Николай - Никулден

09 Декември - Света Анна

20 Декември - Игнажден

24 Декември - Бъдни вечер

**Ноември 1992 г. т. 93 от
47-та сесия на ООН -
Резолюция на Общото
събрание на ООН:
«3 декември се обявява
за Международен ден на
инвалидите»**

От този момент - когато българският представител в ООН Стоян Ганев направи това предложение - та до днес хората с увреждания у нас се надяват, че ще станат наистина равностойни граждани на света. Е, някъде са, някъде - малко по-малко...

В България, приехме с възторг българската жилка в този акт и дори бяхме много горди тогава, през 1992-ра. И се заредиха конвенции, директиви и какви ли не още документи, на които се опирахме в борбата си за равнопоставеност в обществото. После се вляхме в Европейската общност и наляхме нови надежди в скромното си битие. Какво още трябва да

**ВАЖНО Е ДА СМЕ
ЗАЕДНО, КОГАТО
Е ТРУДНО!**

се случи, да се обяви, да излезе като постулат, че да станат и българските инвалиди равностойни граждани!!!

Но взеха, че излязоха разни сметки, направени "според потребностите" и без "кръчмаря". А пък той се научи да брани правата си. Особено, когато трябва да се брои грамотно, когато трябва да се отстояват завоювани позиции. Може и да не успее, но поне ще е проявил себеуважение.

Затова сега, в навечерието на Своя ден, хората с увреждания отново ще напомнят за себе си - с подадена ръка към всички в България. И в тази ръка ще има цвете - знак за обич, призив за разбиране и подкрепа!

Защото наистина е важно да сме заедно, когато е трудно! ■

С ХУБАВИ ЕМОЦИИ И ВПЕЧАТЛЕНИЯ ИЗПРАТИХМЕ ТОПЛИТЕ МЕСЕЦИ

ХИТРИНО

Салим САЛИХ

ВЯРНА НА ТРАДИЦИИТЕ СИ ОО на СИБ в Хитрино да провежда всеки месец по едно мероприятие за хора с увреждания от всички населени места на общината, реализира една от продължителните си екскурзии с лечебна цел до тракийското мегалитно светилище „Скрибина“ край село Крибул, община Сатовча, област Благоевград. Телевизионните репортажи за ползите на хората, страдащи от различни болести, след преминаването през „Провиралката“, водени от баба Юлия (Хава) Земеделска от село Крибул, оформиха бързо групата от желаещи. На път за там инвалидите посетиха Пещера и музея на ретро-автомобилите от времето на социализма, който става изключително привлекателен туристически ориентир. Посланието, с което хората се срещат там е „Добре дошли в детството“. Тук наистина всеки се връща в детските си години и си спомня за случки, които уж отдавна са забравени...

Следващата дестинация беше Батак и посещение на Историческия музей, Балиновата и Шаровата къщи и църквата-костница „Света Неделя“. В Историческия музей на гостите от Хитрино беше пуснат филм, онагледяващ случилото се в Батак преди години при потушаването на Априлското въстание. В църквата бяха запалени свещи за избитите жители на Батак.

В Крибул групата пристигна надвечер и се подготви за посещение на тракийското мегалитно светилище „Скрибина“. Връзката ни с баба Юлия (Хава) Земеделска беше Кязим Гюзелев – най-довереният човек от екипа ѝ. На другата сутрин рано, рано вече бяхме пред дома на баба Юлия. Скалата или природният феномен „Провиралката“ е на 6,5 км. и до там се стига след доста стръмен и труден участък. Джиповете ни извозиха до върха – а това продължи 45 – 50 мин. - стигнахме до поляна с указателни табели, които ни отведоха до тясна пътека, по която стигнахме до камъка. Пътечката е тясна, стръмничко извива през рехав дъбова гора и води надолу към тракийското мегалитно светилище „Скрибина“. Дърветата от двете ѝ страни са „облечени“ с всевъзможни дрехи - фланелки, блузки, якета, жилетки, чорапи...

► Първото преминаване през провиралката. Имаме късмет и заедно с други групи хора се нареждаме на опашката. След като идва нашият ред, започваме ритуала. Трудно се изкачваме по дървената стълба и стигаме до върха на

скалата, преминавайки през доста тясна дупка. След това през „провиралката“ и така три пъти: по стълбата, през кръглият отвор, на площадката, на която стои баба Юлия и после през триъгълния отвор, от който на третия път, стъпвайки на площадката, хвърляме зад гърба си по една монета, без да се обръщаме назад и преминаваме през „провиралката“. През всичкото това време баба Юлия чете нещо и поддържа огън

в строителен канчок. Баба Юлия ни казва, че камъкът се намира на синура между селата Крибул, Долно Дряново и Сатовча. Там тракийско гробище е имало. И други промушилки има, но тази е най-силна. Никой не може да каже откога се прави този ритуал за здраве - от както свят светува, казва радостно баба Юлия.

След преминаването на три пъти през „провиралката“ връзваме на дърво някоя своя

дреха и - обратно в селото. Три дни Баба Юлия сутрин от 5 часа започва да лее куршум до 9 часа. След това Кязим Гюзелев я извозва до скалата – там до 16 часа. След това слиза в дома си и до 21 часа лее куршум. И така всеки ден за здраве на хората.

Групата от Хитрино три пъти за три дни премина през „провиралката“, някои дори си ляха и куршум, но някои не можаха...

На третия ден по обяд тръгнахме в обратна посока. Дано се радваме на по-добро здраве и късмет, след като поехме от енергията на тракийското мегалитно светилище „Скрибина“!

ПЛОВДИВ

Веска МЛАДЕНОВА

Златна есен, богата палитра от чудесата на природата са фона и декора на **СПОРТНИЯ ПРАЗНИК НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ** от СНЦ "Надежда за достоен живот", проведен на гребната база в Пловдив. Облачното и хладно време не уплаши голямата група ентузиастични да премерят сили и умения в забавните игри: хвърляне на топка в цел, "садене

на картофи" и дърпане на въже. Имаше и "въжепаднал". Всички опитаха късмета си да изпратят топките в коша, но малцина успяха, а тези с равен брой точки повториха

опитите си и в крайна сметка победи Иван Комаров, втора се класира Антоанета Шишкова, а трета остана Павлина Стоянова.

С насърчителни възгласи започна отборната битка при „саденето на картофи“, - по-прецизните и бързи участници бяха Дима Латева, Паунка Диева, Павлина Стоянова, Божидар Игнатов и Янко Наидев.

Оспорвано премина и третата надпревара при дърпането на въже,

- а тук по-пълничките успяха - Иван Комаров, Паунка Диева, Дима Латева, Георги Попов, София Паскалева и Ангелина Лечева. А да паднеш в надпреварата е повече геройство, отколкото неудобство! Всички победители получиха предметни награди, а останалите - утешителни, за децата имаше сладки лакомства. Благодарим на кмета на район Централен Георги Стаменов, който за поредна година осигури обяд на присъстващите а! А най-емоционалните участници продължиха празника на кафе и сладки приказки! ■

ГАБРОВО - ЛОВЕЧ

Цанка ОДАЖИЙСКА

В ранния слънчев есенен ден **ЛОВЕЧ** **ПОСРЕЩНА** **ГРУПАТА ОТ ОО СИБ - ГАБРОВО** с все още зелената си украса и неповторимия аромат на есенни цветя, които надничаха от подредените дворчета на работливите стопани.

Организаторите поведоха екскурзиантите не само в самия град, но и в неговите околности. Първо се отправиха към „Къкринското ханче“. Там се запознаха с историята по залавянето на Васил Левски и изслушаха много интересна беседа. Възхитиха се на крепостта „Хисаря“, на величествения паметник на Дякона. От там се отправиха към наскоро обновения „Музей на водата“, където се запознаха с различните

видове отоплителни и водни системи още от римско време. Продължиха към „Закрития мост“ и стария квартал „Вароша“, където посетиха автентични къщи на местното население и се запознаха с бита и културата му. Запалиха свеещички в църквата, където е служил поп Кръстю, а също така и музея „Васил Левски“.

Към обяд групата продължи пътуването си към „Деветашката пещера“. Всички ▶

ГАБРОВО

се насладиха на красивата природа и си купиха сувенири. Следобед групата стигна до „Крушунските водопади“, за да се полюбува на игривите

водоскоци. А през целия път автобусът се огласяше от весело-игривите песни на пътуващите, забравили всички болести. Така те не усетиха кога стигнаха в родния си град...

Елена ЕНЕВА

Студените и дъждовни дни в началото на октомври не разколебаха нито за миг **ЕКСКУРЗИАНТИТЕ – ЕНТУСИАСТИ** от Клуба на СИБ в Разград с председател Иванка Петкова. Те решиха да посетят Велинград, известен още като „СПА столицата на Балканите“.

Разнообразната природа и богатото на факти историческо минало на града са притегателен център за много туристи. Сред най-забележителните, романтични и тайнствени кътове на Велинград е изворът Клептуза, а едноименният парк с двете си езера е единот символ на града. На 18 км. източно от Велинград,

РАЗГРАД

в землището на село Дорково, община Ракитово, се намира старата българска крепост Цепина, столица на деспот Слав. През средновековието Цепина е една от най-известните родопски крепости. Влиза в пределите на българската държава в средата на IX век. С интерес бяха разгледани и църквата в с. Дорково – умалено копие на катедралния храм „Св. Ал. Невски в столицата, както и впечатляващият Плиоценски парк в Дорково. Той представлява палеонтологичен музей за находки, открити в местността „Елин кладенец“.

Групата посети и градския исторически музей във Велинград, по-късно преобразуван в къщамузей „Вела Пеева“.

Незабравима остава и срещата с колегите – приятели от организацията на СИБ „Зорница“ във Велинград, топлото посрещане, разговорите, беседите и прекрасните песни на бай Асен. Гостите

► споделиха чудесни моменти и с колегите от Дневен център за възрастни хора с увреждания и тяхната чаровна председателка Елена Янева-Зисова и се запознаха с изделията, сътворени от техните ръце с много любов.

Програмата включваше и посещение на града-светиня-

Батак, историческата църква „Св.Неделя“, Балиновата къща, построена около 1895 г., Историческия музей и, разбира се, среща с приятели в лицето на председателката на ОО на СИБ в Батак - всеотдайната София.

Прекрасен подарък за всички бяха тези дни! ■

ЛОВЕЧ - МОНТАНА

Мариана ДОНЧЕВА

ГОСТОПРИЕМСТВО ПОКАЗАХА ЛОВЧАНЛИИ при гостуването на членовете на ОО на СИБ от Монтана. „Трогнати сме от топлото посрещане в Ловеч“, сподели за „Кураж“ председателката на организацията от Монтана Милка Младенова.

-Всяка година от общината в Монтана осигуряват безплатен транспорт за хората с увреждания, а те си избират маршрута и плащат за нощуване. Но не всеки може да си плати, затова тук сме 80 човека, а организацията ни наброява над 400 души. Една трета от тях са млади хора, доходите им не стигат - обясни Младенова. И макар, че центърът на Ловеч е разкопан, защото започва реализация на голям проект, гостуването тук много им е харесало. А регионалният председател на СИБ Иван Лазаров им бе осигурил най-сладкодумния гид-историкът Пламен Ечков. Той им показва емблематични за града места като Покрития мост, площад „Тодор Кирков“, Етнографския музей, паметника на Васил Левски и музея на Апостола. Вечерта гостите бяха посрещнати в Клуба на инвалидите, където бе приготвена

вечеря, а диджей се грижеше за доброто настроение. Затова и танците започнаха още в началото на вечерта и продължиха до

късно. Домакини и гости се опознаха бързо и се веселиха заедно.

- В Монтана нямаме клуб, където да се събираме, а организациите на хора с увреждания са вече доста и е трудно на местната власт да осигури база за всички. Благодарни сме, че все още има частни фирми, които ни помагат - сподели още г-жа Младенова.

- Надявам се, че това е начало на ново приятелство. Досега имаме приятели от организациите в Бургас, Хасково и много други градове - каза г-н Лазаров. ■

САМОКОВ

Клубът на СИБ в Самоков с ръководител Василка Кабранска отдавна има **ИДЕЯ ЗА ЕДНА ЕКСКУРЗИЯ** из северозападните части на България. На помощ отново откликна ръководството на Самел-90 АД в лицето на Петър Георгиев и на Стоян Пашов.

И така, в една октомврийска сутрин, поемаме към Враца и областта. Първата ни цел е Мездра, крепостта Калето. Без значение от възрастта и състоянието, в което се намираме, винаги е добре човек нещо да научи, да се обогати. След кратка почивка и лека закуска, осигурена от ръководството на клуба на инвалидите, пристигаме в Мездра. Калето ни посреща обновено, с добър паркинг и подредени музейни експозиции. Млада уредничка ни развежда и увлекателно ни разказва за миналото на тази голяма крепост на брега на река Искър, защитаваща населението на Мездра от дълбоки времена. Разглеждаме изложбените зали, правим си снимки и бързаме да се качим в автобуса и да продължим към следващата ни цел. А това е пещерата Леденика. И тук има голям паркинг, районът около пещерата е благоустроен с европейски пари и всичко изглежда добре. Скоро влизаме в пещерата. По-трудно подвижните се ограничават в разходката, останалите минаваме по целия маршрут. Пускат ни и светлинното лазерно шоу. Пещерата сякаш оживява и усещането е съвърше-

София СОТИРОВА

но различно... Следващата ни цел е Околчица. Затаили дъх в преклонение пред величествения подвиг на Ботев и четниците му, бавно се изкачваме по стълбите до самия паметник. Чувството е невероятно. Смесица от преклонение, уважение и скръб по загиналите за свободата ни...

Спираме за малко в село Челопеч. Посреща ни уредничката в къщата-музей на Баба Илийца.

Наблизо е и селската черква Свети Димитър. Влизаме да запалим свещи, да се преклоним пред светията и пред величието на борците ни за свобода.

Потегляме обратно към Самоков. Връщаме се в домовете си, изпълнени с благодарност към спомогналите за реализацията на тази екскурзия.

Дай Боже още такива дни за нас, инвалидите. ■

Кръстина АТАНАСОВА**ЯМБОЛ**

Повече от 17 години ОО на СИБ – **ЯМБОЛ ПРОВЕЖДА РАЛИ** за майсторско кормуване и на 21 октомври кандидат-майсторите отново бяха на полигона. Участваха 20 екипажа от Ямбол и от община Тунджа. Най-младият беше Николай Здравков, участващ за пръв път в тази надпревара, а най-възрастният и с много участия – Миньо Костадинов от община Тунджа. Председател на журито беше инж. Климент Костов, а членовете - Симеон Тодоров и Деян Момчилов от учебна школа „Торнадо – Ауто“, също и Никола Димитров – все още студент и бъдещ инструктор. След приключване на ралито на първите три места бяха излъчени и наградени следните участници:

КОЛИ С ПРИСПОСОБЛЕНИЯ
МЪЖЕ: Стоян Стоянов – общ. Тунджа, Стоян Димитров – общ. Тунджа, Димитър Димитров – Ямбол;

ЖЕНИ: Пенка Илиева, Мария Димитрова, Кръстинка Кръстева – и трите от Ямбол;

КОЛИ БЕЗ ПРИСПОСОБОЛЕНИЯ
МЪЖЕ: Али Реджепов, Миньо Петров, Желязко Янакиев – и тримата от Ямбол;

ЖЕНИ: Събина Данева - Ямбол, Иванка Димитрова – Ямбол, Милена Георгиева – общ. Тунджа.

Наградени бяха също най-смелият и атрактивен участник – Стоян Георгиев, най-младият – Николай Здравков и най-дългогодишният - Павел Върбанов.

Беше наградена и г-жа Кръстина Атанасова като дългогодишен и много добър организатор и участник в традиционното рали. Награди получи и добрите навигатори Янка Рангелова и Стилиян Георгиев. Скромни награди имаше и за останалите участници. И всички – пак по

традиция – се събраха на тържествен обяд. За провеждането на ралито финансово помогна община Ямбол в лицето на кмета инж. Георги Славов, на когото всички участници и ръководството на ОО на СИБ благодарят от сърце! ■

СОЗОПОЛ-БАЛЧИК

Хората от ОО на СИБ в Балчик изявиха желание да станем приятели и това се случи. Насрочихме дата за **НАШАТА ПЪРВА СРЕЩА**. Посрещнати от нашия председател Пенка Хадилева, те се поклониха пред мощите на св. Йоан, посетиха археологическия музей, южната крепостна стена и красивия замък в Равадиново с поетичното име „Влюбени във вятъра“.

За гостите ни това бе първо посещение в Созопол и останаха впечатлени. Пенка Хадилева се бе погрижила и за нощувка в новата част на града, а срещата на двете организации - в ресторант на брега на морето. Посрещнати както подобава – с топла питка и мед, гостите се настаниха в уютното заведение.

След приветствието с добре дошли г-жа Хадилева ги запозна с дейността на нашето сдружение, за доброто взаимодействие с общинска администрация, социални грижи и домашен социален патронаж за решаване на проблемите на хората с увреждания. С болка сподели, че нямаме клуб, но това не ни пречи да се радваме на едно ново приятелство. Поднесе им историята на Созопол с всички забележителности и туристически пътеводител на Странджа. Г-жа Деспина Маринова

Сийка РУПОВА

ва- председател на организацията в Балчик, благодари за гостоприемството, разказа за тяхната дейност и клуба, който е открит преди две години и носи името „Света Марина“ - покровителка и на Созопол. Със задоволство сподели, че е потомка на Кондовия род от Странджанския край и продължава да работи за съхраняване на българското наследство. От името на председателя на сдружение „Българско наследство“ - Балчик ни покани на международния фестивал „Море от ритми“, който се провежда там и е доказателство, че за фолклора няма граници, че е жив и се запечатва в сърцата на самодейците от всички краища на България и извън нея. Поднесе ни кошница цветя, която е изработила сама.

Така в топла и приятелска атмосфера, с весело настроение протече нашата среща. Приятелството подхранва дълголетието, дава ни сила, за да не падаме духом, да се радваме на живота, каквото и да ни поднесе той. Въпреки, че сме в неравностойно положение, ние преодоляваме трудностите – те са двигател на живота, да вярваме в доброто, да се радваме на простите неща и да гледаме напред.

Разделихме с нашите приятели с пожеланието „До нови срещи!“ ■

В бр. 11 на стр. 5 в информацията от Троян е допусната грешка по вина на автора и на редактора. Илиян Бояджиев е координатор на СИБ за регион Велико Търново, а председател на РО на СИБ е Йотка Вълева. Молим за извинение!

ДОЛНА БАНЯ

Любомир КУЗЕВ

Членовете на Сдружението на хората с увреждания «Венетица» в Долна баня с председател инж. Светла Стоименова тържествено отбелязаха **ДЕНЯ НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ** в своя клуб и така поставиха началото на сбирките за новия сезон на дневната седянка. Сред присъстващите 30 души бяха и техни стари и нови приятели и съмишленици, учители и дейци на културата и просветата от рилския град. След като приветства и поздрави всички с големия български празник, председателката припомни за историята и отбелязването на 1 ноември през годините, като не пропусна да отбележи имена на долнобански народни будители в миналото, радатели и основатели на училището, църквата и читалището, съхранили и предали на бъдните поколения българския стремеж към просвета, култура и духовност. Тя поздрави поканените в празничния ден съвременни наши будители, които все още пазят запален огъня на познанието, традициите, културата

и духовните ценности и им подари скромни подаръци и цветя - това бяха бившият директор на Професионалната гимназия „Христо Ботев“ и бивш председател на общинския съвет инж. Георги Владимиров, заместник-директорката на Средното училище „Неофит Рилски“ Адриана Благоева,

учителката по български език и литература в долнобанската гимназия Албена Велчева, бившия начален учител Георги Цветанов, както и енорийския свещеник ставрофорен иконом Пламен Димитров. Отец Пламен отслужи тържествен водосвет за здраве и благополучие и благослови всички присъстващи и семействата им. Празничната среща бе съпътствана и от показаните снимки и разказа на отец Пламен Димитров и Адриана Благоева за незабравимото поклонническо пътуване неотдавна до Светата Киевско-Печорска Лавра, за видяното и преживяното при срещата с историческия източноправославен пещерен манастир в столицата на Украйна Киев.

За празничната трапеза и почерпка се бяха погрижили от ръководството на клуба на СИБ, както и майка и дъщеря Катя и Албена Велчеви, Ангел Кьосев и инж. Георги Владимиров, на които председателката на Сдружението сърдечно благодари.. ■

Желязка ДИМИТРОВА

ПОМОРИЕ

В репертоара на **ГРУПАТА ЗА СТАРИ ГРАДСКИ ПЕСНИ „ЕЛПИДА“** при ОО на СИБ в Поморие неотметно присъства мелодичната и завладяваща аудиторията песен „Песента ми е съдба“. През горещите летни месеци участничките в групата се готвиха за третото издание на Международния фестивал „Несебър без граници“, организиран по инициатива и с подкрепа на община Несебър, Съюза на инвалидите в България и Сдружение „Център за рехабилитация на ХУ от Караганда-Република Казахстан.

За втора поредна година група „Елпида“ завоюва втора награда в категория „групово пеене“ и бе отличена с грамота и парична награда.

Но след това групата продължи усилената подготовка за участие в телевизионното предаване „Ако зажалиш“ на Национална телевизия „СКАТ“ на 21.10.2017 година. Това бе едно признание за дългогодишната работа на жените да преставят не само организацията на СИБ от Поморие, но и за труда на музикалните ръководителки Венета Петрова-акордеонистка и Александра Маджарова - цигуларка. Пътуването до София се осъществи благодарение на спонсорите ни д-р Васил Костадинов и Пламен Димитров, на които благодарим от сърце! ■

СОФИЯ

Нина МАТЕЕВА

Дейността на дружеството на СИБ „Роза“, община Красна поляна, София, е наситена с **ИНИЦИАТИВИ ОТ ВСЯКАКЪВ ХАРАКТЕР**. Членовете му не са малко – 85 души - и това позволява различни изяви според предпочитанията и възможностите. Още от пролетта бяха планирани почивки на море и екскурзия до Пирот и Димитров-

град в Сърбия през есента. След лятната ваканция, с възобновяването на периодичните сбирки, дружеството отбеляза 6 септември - Съединението на Княжество България и Източна Румелия и 22 септември, обявяването на Независимостта на България. Денят на народните будители беше може би най-въълнуващият повод за гор-

► дост, тъй като в редиците на дружеството има немалко учители. Беше обозначен с реферат от председателя Аничка Стефанова и кратка история за събитията от

Сийка Ангелова, впечатления от присъстващи и немалко спомени за тържествата през годините от бивши преподаватели.

Няма празнична дата, за която да не се подготви кратко изложение, а спонтанните изказвания, декламациите и случките от житейската практика са в неудържим поток. И тук истинско удоволствие са стихотворенията и прочувствените думи, рецитациите на Вера Тетевенска - доайен на предучилищното възпитание в София.

Традиция са честванията на юбилеи на членове на дружеството с връчване на поздравителен адрес и скромен подарък. Случва се и да си попеем, да се почерпим,

както подобава.

Поканите за театър, концерт или друго културно мероприятие радват хората и те ги очакват с интерес.

Истинско удовлетворение, а в много случаи и надежда за подкрепа, е животът в дружеството. Всеки споделя, обменя мисли, дава максимума от себе си, за да се чувстват хората с необикновени човешки съдби интегрирани в обществото. Реализирането на техните интереси и оптимистичният поглед към света са свидетелство за възможностите на хората в неравностойно физическо състояние, за познатите и непознатите страни на човешката воля и дух. ■

Светломир КИРОВ

КУБРАТ

В община Кубрат се проведе **СРЕЩА НА УС НА ОО НА СИБ С РЪКОВОДСТВОТО НА ОБЩИНАТА**. Присъстваха кмета на града Алкин Неби, председателят на общинския съвет Хюсеин Юмеров, председателят на РО на СИБ Раддослав Няголов и членовете на УС на общинската организация Пейчо Димитров, Миннет Яхова и Амиш Османов. Беше постигнато съгласие по няколко въпроса, а именно: подпомагане на организациите на СИБ във връзка с честванията на Международния

КУБРАТ

ден на хората с увреждания - 3 декември, извършване на ремонти в клубните бази в Кубрат и с. Бисерци, назначаване на лица по програмите на Бюрото по труда в Кубрат и селата Бисерци и Беловец, извозване

на дървата за огрев за инвалидите по преференциални цени, започващата Програма за лични асистенти в общината и други.

Г-н Няголов настоя в комисиите, вземащи решения по отношение на хората с увреждания, да бъдат включвани и представители на общинската организация на СИБ.

За пореден път членове на дружеството на СИБ в Кубрат **ПОСЕТИХА СВОИТЕ ПРИЯТЕЛИ** от гр. Одрин, Република Турция. Групата, водена от председателя на РО на СИБ - Разград Радослав Няголов, направи двудневна екскурзия до богатия на история и туристически забележителности град.

При пристигането си групата беше посрещната пред известната джамия «Селимие» от техните стари познати, начело с Дженгис Гюлтекин и Сами Гюлтекин - представители на турски благотворителни организации за хора с увреждания. Гостите от България посетиха частната болница «Екол» и бяха запознати от нейния управител с дейността на известното в цяла Европа болнично заведение, където се лекуват хора от много страни.

- Имаше и богата туристическа програма, включваща музея на Балканската война, историческия музей на Одрин, екзотичната «Капалъ чаршия». Вечерта групата беше поканена в заведение, където се наслади на прекрасната турска кухня.

На другия ден групата посети и разгледа построяната преди пет века джамия «Селимие». Посетена беше и българската църква

«Св. Георги» в бившата българска махала, където всички запалиха по свещичка за здраве. Посетен бе и един от символите на Одрин - музееят на здравето, известен още и като дворецът на султан Баязид.

След това, в центъра на града, домакините се бяха погрижили гостите да опитат прочутото в Одрин ястие «Таваджигер» /вид пържен дроб с много подправки/. След обяд традиционно беше посетена и известната стокова борса, характерна с ниските цени и богатото разнообразие на най-различни стоки.

С пожелание за нови срещи любезните домакини изпратиха своите гости. Посещението на членовете на дружеството на СИБ от Кубрат беше отразено и в турската преса с много суперлативи.

АБОНАМЕНТНАТА КАМПАНИЯ ЗА СПИСАНИЕ КУРАЖ ЗА 2018 Г. КАТАЛОЖЕН НОМЕР 1410. ЦЕНА – 6 ЛВ.

Ако желаете да се абонирате само за първото тримесечие на 2018 г., можете да го направите пак **до 15 декември 2017 г.** Само за второто тримесечие на 2018 г. или за месеците от април до края на годината **срокът за абониране е от 1 до 15 март 2018 г.** Само за третото тримесечие на 2018 г. или за месеците от юли до края на годината **срокът за абониране е от 1 до 15 юни 2018 г.**

Каталожният номер на списанието ще го има в каталозите на Български пощи само през месеците, в които се извършва абонамент.

ПРОЕКТ ДАВА ШАНС ЗА ДОСТОЙНИ СТАРИНИ

Възможност за достойни старини дава проектът на пазарджишка НПО - това разказа Йордан Димитров, представител на Сдружение „Хоризонти“. То функционира повече от 10 години, като акцентът е да предоставя такава подкрепа за хора с увреждания, а в последните 2-3 години разширява дейността си и с граждани от третата възраст.

Така се стига до спечелването на 12-месечен проект. По него са отворени 6 работни места, на които са наети хора от рискови групи на пазара на труда – младежи до 29 години, дългосрочно безработни или хора над 54 години. Те са били ангажирани в предоставянето на услугите. И ако до момента потребителите е трябвало да се обръщат за всяка от тях към различна институция, сега те са били предлагани в пакет – трудотерапия, психологическа подкрепа, социален посредник, домашен помощник, аниматор и други. След приключване на проекта организацията възнамерява да продължи дейността си в тази насока. За финансирането ѝ обаче ще трябва да доплащат и самите потребители. Разработени са

Нена БИВОЛАРСКА

различни пакети, като за всеки от тях таксата е месечно между 120 и 220 лв. Създадена е и платформа в интернет - activnigodini.com, достъпна от всяка точка на света. Идеята е така емигранти да могат да заявяват услуги за възрастните си роднини тук. Има възможност пакетите да се ползват от хора с увреждания или самотни майки. Засага дейността е концентрирана основно в Пазарджик и София.

Сдружението планира да разработи още една атрактивна идея – виртуален трудов пазар. Тоест, нова платформа, в която работоспособни пенсионери и хора с увреждания ще могат да се регистрират като търсещи заетост, а работодатели да избират подходящите хора според специалността и уменията им.

Подобна практика отдавна съществува в страни като Германия, Австрия, Швейцария. Немското правителство, например, финансира възрастни хора, решили да се трудят, и така им помага да запазят своята активност. Те обикалят по света като консултанти или посредници на големи компании, които плащат минимални разходи за тези командировки, а в същото време ползват експертизата на специалисти с по 40-50 години опит. Самите възрастни пък така имат шанс да са полезни, да пътуват в непознати страни, да живеят пълноценно. ■

ПАНАГЮРИЩЕ ПОДКРЕПЯ ПЕНСИОНЕРИ И ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ

По предложение на заместник-кмета „Хуманитарни дейности“ г-жа Галина Матанова, Община Панагюрище разработи проект на нов нормативен акт в сферата на социалните услуги - Наредба за организацията, финансирането и дейността на клубовете за пенсионери и лица с увреждания на територията на общината. Документът е потвърждение на стремежа на общината да планира и реализира социална политика, ангажирана и последователна по отношение на подкрепата на потребностите на децата, хората с увреждания, уязвимите групи и възрастните хора от общността.

Лостове за позитивно развитие на мрежата от социални услуги, в посока повишаване качеството на услугите и улесняване на достъпа до тях, могат да бъдат намерени в партньорства с местните общности и като корпоративна социална отговорност в средите на местния бизнес. Неизползван потенциал има и в местната активност и доброволчеството в подкрепа на нуждаещите се деца и възрастни.

Проектът е съобразен със Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане и ще доведе до подобряване функционирането на пенсионерските клубове. Причините, налагащи приемането на такава Наредба на територията на община Панагюрище, са няколко. С Решение № 121/27.04.2016 година, Общински съвет – Панагюрище прие Стратегия за развитие на социалните услуги в общината 2016-2020 година. В нея е посочено, че по отношение на демографските процеси в общината се наблюдава тенденция към застаряване на населението, не е малък и броят на самотноживеещите стари хора, които в голяма част са и с увреждания. От данните и анализа, съдържащи се в Стратегията, са изведени и рискови целеви групи, сред които и пълнолетни лица с увреждания и самотни стари хора.

За осигуряване на социални контакти и психо-социална подкрепа на възрастните хора на територията на община Панагюрище са разкрити 10 клуба за пенсионери и хора с увреждания, които спомагат за намаляване на риска от социална изолация.

Очакваните резултати от прилагането на документа са амбициозни. Всички заинтересовани страни могат да направят своите предложения и становища по проекта на Наредбата за организацията, финансирането и дейността на клубовете за пенсионери и лица с увреждания на територията на община Панагюрище на e-mail: obstina@abv.bg или подавани в писмен вид в Център за административно обслужване - град Панагюрище, пл. „20-ти април“ №13, Община Панагюрище. ■

Наградиха най-младата приемна майка в Пазарджик, грижеща се за дете с увреждания

Най-младата приемна майка в община Пазарджик - Ивелина Куртева, която бе в надпревара с още 20 приемни родители - бе отличена с наградата "Приемен родител - спасител на детството" заедно с три приемни майки от цялата страна. Отличието ѝ беше връчено от Националната асоциация по приемна грижа. Ивелина Куртева вече две години се грижи за момиченце с увреждане. В хода на приемната грижа се установи, че на детето често ще се налага да бъде хоспитализирано и да преминава през множество медицински интервенции и терапевтични процедури. Тези обстоятелства, обаче, нито за миг не разколебаха Ивелина, напротив, окуражиха

я да направи най-доброто за това момиченце, на което е способна.

Наградите "Спасители на детството" се връчват за втора поредна година от Националната асоциация по приемна грижа на приемни семейства, лекари, осиновители, социални работници, учители, предприемачи и правозащитници за принос в развитието на приемната грижа в България. ■

В спортната зала в Кубрат се проведе вторият семинар, посветен на Международния ден за борба с диабета - „Жените и диабета“. Той бе организиран от СНЦ „Диабет - Кубрат“ и „Балмед“ ООД и премина под патронажа на кмета на община Кубрат Алкин Неби.

Семинарът бе открит от председателя на СНЦ „Диабет - Ку-

ЖЕНИТЕ И ДИАБЕТА

Светломир КИРОВ

брат" Христо Антонов. Прочетено бе приветствие от Сър Майкъл Хърст-президент на Международната диабетна федерация. Лекция на тема „Какво научихме за диабета“ изнесе Таня Ангелова ►

► за България. Тя говори още за жените и диабета и запозна присъ-

стващите с последните новости, приети на XI конгрес на Българската диабетна асоциация. Лекция „Петте „К“ на храненето при диабет“ с презентация изнесе д-р Красимир Хаджилазов от ВМА - София.

В община Кубрат около 2 000 души са диагностицираните.

В ОБЩИНА ВРАЦА - ПРЕФЕРЕНЦИИ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Галина ГАНОВА

Община Враца въвежда редица преференции за хората с увреждания в града. Това става ясно на среща между двете заинтересовани страни, иницизирана от Жасмина Баръмова - председател на местната ООИ към СИБ. Да разяснят промените в Посетителския център дойдоха лично председателят на Общински съвет – Враца Румен Антов и управителят на дружество „Тролейбусен транспорт“ Николай Вълков.

С нововъведенията се цели

преференцията да се ползва от повече нуждаещи се, да се спестят част от разходите им за транспорт и да бъдат улеснени. За да получат карти с намаление, хората с документ за инвалидност над 71 %, без значение от възрастта им, вече няма да ходят в Дирекция „Социално подпомагане“, а направо в Центъра за обслужване на граждани в общината, където срещу телково решение ще получават карта. Облекчението се отнася и за хората с увредено зрение

над 90% с чужда помощ. На хората с дефицит на придвижване и издръжливост на долните крайници от 50 до 70 % обаче, ще се наложи да подават искане за комисия в Дирекция Социално подпомагане, която да определи дали имат право на преференцията.

Новата социална политика на общината предвижда още намаление от 1 януари на цената на билета за еднократно пътуване от 60 на 50 ст. Освен това, закупените карти до края на 2017 г. ще важат за цялата 2018 г.

На възражението на някои присъстващи, че от така направените промени ще има недоволни и пренебрегнати, Румен Антов репликира, че системата трябва да работи по този начин поне половин година, за да се видят недостатъците. Едва тогава може да се коригира отново.

Използвайки присъствието

В ОБЩИНА ВРАЦА...

на властимащите, хората с увреждания се оплакаха от достъпността на обществения транспорт в града и качеството на услугата като цяло.

Така стана ясно, че колите са на достъпна възраст и отдавна е тряб-

вало да бъдат пенсионирани. „Амбицията ни е постепенно да подновяваме парка, започвайки от най-старите возила. Скоро ще получим и първите електробуси“, обеща Николай Вълков.

Не бяха подминати и проблемите за хората с увреждания, създадени от работата по водния цикъл в града. Ситуацията около него подробно разясни председателят на ОбС. Добрата новина за всички бе, че до края на 2017 г. ще завърши копането в града и в най-кратки срокове всички улици ще бъдат асфалтирани.

Иван ПЕТРОВ**Във въведената НАРЕДБА
НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА**

за хората с увреждания бяха
приложени образци на декларации, в края на които

е цитиран текст: „...за неверни факти и обстоятелства нося отговорност по чл. 313, ал. 1 от НК“. Първо такава декларация може да се изисква само от органите на Съда и Прокуратурата. И второ, подписвайки такава декларация, мнозина ще започнат да се притесняват дали не са сгрешили с нещо! Затова като гражданин, който е констатирал тази нередност и с оглед да не се обременяват и без това обременените напоследък хора с увреждания, изисках от зам. кмета на Столична община г-жа Албена Атанасова да бъде премахнат този незаконосъобразен текст. Съдът потвърди правотата ми. Наредбата е в действие и е вече без тази волност.

СТОЛИЧНИЯТ БУЛЕВАРД „ВИТОША“ Е ПЕШЕХОДНА ЗОНА

и като такава е и достъпна среда. Но търговците от заведенията поставиха пред тях върху площта от уличното платно подиуми, за да седат клиентите им. Но всичко това е недопустимо и незаконно, защото подиумите се превръщат в препятствия за някои хора, какавито са, например, инвалидизираните граждани. Преди няколко месеца гл. архитект на София ме подкрепи. Което означава, че подиумите трябва да се прпемахнат. Все още очакваме съответните действия! ■

Петю ПЕЕВ

От началото на октомври 2017 г. на страницата на НОИ (nssi.bg в рубриката “Е-услуги” (“Административни услуги”), Централно управление Европейски регламенти и международни договори) е активирана **АДМИНИСТРАТИВНАТА УСЛУГА** “Издаване на удостоверение УП-20 за доходи от пенсии от други държави, изплащани чрез посредничеството на НОИ”. Физическите лица, които живеят в България и получават през НОИ своите пенсии, отпуснати в Германия, Русия, Украйна и Молдова, могат да подават заявление, а след това да получат документ за вида и размера на тези плащания. Гражданите могат да изберат дали да получат документа по електронен път или на книжен носител. Електронната услуга е достъпна на интернетсайта на НОИ. За да ползвате новата електронна услуга, трябва да притежавате Квалифициран електронен подпис (КЕП), издаден от български доставчик на удостоверителни услуги или Персонален идентификационен код (ПИК) на НОИ. Услугата е със заплащане. ■

КОНСУЛТАЦИЯ

НЕВИДИМАТА СИЛА НА ДУХА

Мариана ЕКЛЕСИЯ

Бибlijата учи, че дните на човека са 70 години, при по-голямо усилие 80. Колко усилия са нужни да достигнем 80 и доколко продължителността на живота ни зависи от нас? В Книга битие на Стария завет четем, че на 99-годишна възраст Сара ражда син на стогодишния си съпруг Авраам и кърми детето до третата му година. Това чудо на човешката биология доказва, че потомството не зависи от нашите желания, а всички примери са променливи, неочаквани и необясними. Така можем да си отговорим за примерите с хора над 90-те, които, въпреки бариерата на годините, са дейни, работоспособни, изпълнени с воля за живот.

Неотдавна се наложи да се грижа временно за жена на 92 години. С немалко хронични заболявания и операции, тя страдеше от телесна немощ, която не ѝ позволяваше да се обслужва самостоятелно. Още при първата ни среща госпожата пожела заедно да се молим на Бога по-скоро „да я прибере“ и избави от страданията, с които натоварва и близките си. Но преди следобедната закуска, като ѝ поднесох обезболяващо хапче, извадено от опаковката, тя обърна глава и подозрително ме попита: „Ти да не искаш да ме отровиш?“ Глътнах хапчето пред нея, отворих следващото и щом го изпи, възрастната призна колко силно желае да дочака правнуци, защото внуците ѝ, разпилени по света, нехаят по въпроса.

.....

ВЯРКА ИВАНОВА навърши 94 години на 2 септември 2017. Родена в Добрич, преселила се със семейството си в кв. Подуяне в София, тя е майка на две дъщери, има петима внуци и четирима правнуци. Не е очаквала, че ще живее толкова дълго, но преодолява трудностите, от всичко се интересува, обича да се шегува. Дейна е и в домакинството - меси погачи, баници, прави торти за гостите, а като ги изпраща, по български обичай, слага по някакъв сладък дар в торбичките им. Активна е в помощта при отглеждане на правнуците и не забравя, че на 83 е летяла до Сан Франциско, за да се грижи една година за първата си правнучка. „Там ших гоблен, но на връщане към София, може би от дългия полет със самолета, зрението ми отслабна. Иначе съм здрава, резултатите от медицинските ми изследвания са отлични, почти не вземам лекарства.“

- Годишите не ѝ тежат. Три месеца преди 90-годишния си юбилей Вяра падна, счупи тазобедрената си става, но след операцията пред лекари и близки каза: „Моята баба също си счупи става преди деветдесетата си година. Лекарите я предупредиха, че не може да се оправи и едва ли ще живее дълго. Но тя живя до 115. Сега тренирам да стигна годишите ѝ, защото всичко ме интересува, искам да видя какво ще се случи по-нататък.“

Винаги с прическа тип „английска кралица“, тя държи хората да се веселят, наоколо да се чуват радостни гласове на деца. Обича към децата е тайната на нейното дълголетие, изпълнено с предан труд в детските градини и със завидно търпение в делниците. На въпроси за миналото разказва преди всичко весели, комични спомени от живота си, най-силен от тях е свързан със съдбата ѝ. На 17 години, докато живяла с родителите си в Добрич, била влюбена в румънски войник - Нешо от Констанца. На 7 септември 1940-а, когато между България и

Румъния била сключена взаимната спогодба за териториални изменения, се наложило румънската войска да се върне в пределите родината си. Още в първите дни след споразумението в Добрич пристигнали железничарите. Населението на града се стекло на гарата да ги посрещне с цветя и още със слизането от влака, пристигнал от София, Вяра видяла строен, светлоок млад мъж, харесала го и казала на приятелката си: „Този най-много ми харесва, за него ще се омъжа!“ До вечерта случайно се запознали със симпатичния Ангел, взаимно се харесали, последвали любовни писма, годеж, сватба... две дъщери. Ръководителят на ж. п. гарата в Добрич забравил да се върне в родната София. Едва когато Йонка и Надя пораснали, започнали да мислят за бъдещето им образование и пристигнали в столицата.

Вярка Иванова вярва, че ако човек има предано и чисто сърце, дълго ще се радва на дни и години.

.....

През октомври 2017 г. **ЖЕЧО СТОЯНОВ** започна 92-ата си година, но е с тяло и дух на млад човек. От 1943 г. живее във Варна, 35 години е изработвал и ремонтирал плавателни съдове в корабостроенето, където още го помнят с голямата му човешчина и вниманието му към всички колеги. За себе си той казва: „Никога не търся печалба за труда си; винаги искам да помогна на онзи, който е дошъл за услуга.“

В трудовата си дейност не е взимал болнични и до настоящия момент е здрав, без хронични заболявания. В болница е влизал с бъбречна криза само веднъж, когато е бил на 30 години, а от няколко години покачва ►

НЕВИДИМАТА ...

кръвното. В компания пие по няколко глътки домашна ракия или вино, храни се умерено, не предпочита меню с месо.

Повече от 40 години живее в местността Евксиноград край Варна, където има голям двор с градина и лозница. Обича животните, разходките, приятелството, труда. За неговите съседи и всички, които го познават от десетки години, е удивително как този човек е неуморен в постоянството си да работи и да помага безвъзмездно. Отговорът на Жечо е искрен и точен: „Никога не съм мислил за смъртта. Знам, че когато трябва, ще си дойде. За мен движението, работата, общуването с приятели е извор на живот.“

Има един син, двама внуци и трима правнуци. Освен всичко, създадено с ръцете си, на наследниците си завещава най-голямата ценност – човешината.

.....

Преди три години в двора на вътрешна улица на кв. Горубляне в София, видях чешма. Носех ябълка, която исках да измия, за да я опитам и попитах ниска, слаба, възрастна жена до чешмата, мога ли да вляза. Тя остави пред себе си пълната кофа с дърва и ме покани. Грамадата дърва до портата бяха скоро разтоварени и трябваше да се пренесат. Влязох, благодарих на стопанката, поисках да си поделим ябълката, а тя рече: „Недей, чедо, ябълки имаме много, но трябва да пренесем дървата“ – посочи купчината и обясни, че детето ѝ вече не може да носи тежко. Едва тогава видях зад грамадата да седи слаб небръснат мъж с оредели коси. Детето пълнеше следваща кофа с дърва, но видимо не можеше да я пренесе до къщата.

„На колко години си?“ – попитах жената и тя рече: „На 99. Пет месеца ми остават до сто, но още мога да работя в градината, ходя до магазина, шетам, живея, за де се грижа за детето си. Внуци и правнуци се разпиляха, а откакто мина 75 години момчето ми се поболя“ – пак погледна към детето, което пълнеше следващата кофа, но беше видимо, че не може да я пренесе до навеса.

Тогави си помислих за скритата, невидима сила на Духа, който ни изпълва с воля за живот. И така отново разбрах, че тази сила се нарича Любов. За нея няма възраст, умора, предел на отдаденост - тя е дейната власт над Живота, който побеждава в нас. И продължава да свети извън нас. ■

СИВУШКО С БЯЛОТО ГЕРДАНЧЕ

Стоянка ВАНГЕЛОВА

Годината е 2006-та – месец и половина след операцията - злокачествен рак на гърдата. Тогава бе открит Дневният център за възрастни хора в града. Но мястото за него трябваше да се почисти, а двора да се разкраси с цветя. Аз, макар и наскоро оперирана, също реших да се включа в тази работа, доколкото ми позволят силите. Всички желаещи да има такава придобивка в нашия град Габарово с радост изпълнихме тази задача, независимо от палещите лъчи на слънцето. Свършихме малко след обяда и влязохме в залата да се отморим. И аз седнах на един фатойл, но ми беше тъжно заради сполетялата ме болест. Гледах навън, слушах какво си говорят другите... По едно време в помещението влезе сиво коте с бяло герданче на шията. То започна да обикаля, поглеждайки един по един всички, постоя мако до вратата и след това се насочи към мене.

Дойде и слеко движени се покати на фотойла, после се излегна точно върху мястото на операцията. Стана ми драго на душата, че от всички в залата – все като мен „брулени“ от съдбата, животинчето избра мен. И аз лека

полека започнах да чувствам някакво облекчение на болката. Как това създание разбра, че точно аз за момента съм най-нещастната! На излизане аз му дадох последните две бисквитки... И после всеки път, когато ходех в Дневния център, аз му носех пилешки кокаалчета или нещо друго от домашната гозба, а то пак лягаше на дясната страна – върху мястото на операцията. Споделих това с д-р Рачева, главен лекар в хирургията на онкологията във Велико Търново – тя ме опирира заедно с д-р Атанасов. Та докторката ми обясни, че котките познават мястото на болката у хората и като лягат върху него, помагат за побързото облекчение.

По-късно през тази година отидох за лечение в Хисаря, че страдах и от бъбреците. Със Сивушко – така си кръстих котето с бялото герданче – трябваше да се разделя за известно време но преди да тръгна купих пилешки крилца,

занесох му ги и дълго го милвах, като го бях прегърнала блидо до гърдата си...

Завърнах се от лечението и веднага отидох до Дневния център и весело поздравих присъстващите в нежго хора. ►

Сивушко с бялото ...

Те отговориха на поздрава ами, но след няколко минути ми казаха: „Стоянке, трябва да те азочароваме...Твоето коте го вияхме преди седмица премазано, тук, близо до центъра...” Стана ми мъчно. Сълзи потекоха от очите

ми...Сякаш някой от рода ми беше убит! Дълго не ми излизаше от ума образа на моя лечител – Сивушко с бялото герданче. И сега, мина ли край Дневния център, който вече не посещавам, все си спомням за него... ■

И ХУБАВО, И ТЪЖНО...

В досегашния ми живот имаше много светли дни, много слънце, но имаше и тъмни, и с градушки! В буквалия смисъл. Цели 4 години със съпруга ми работихме на полигон за борба с градушките. Беше интересно! Но най-дълго работих в печатницата на „Тих труд” като коректор. Колегите ми бяха глухонemi и през тези години успях да науча жестомимичните знаци, с които те общуват. С някои от тях останахме приятели и досега.

По-късно дойдоха болешките и решението на ТЕЛК. Преди 40 години бяхме купили къща в село край Асеновград. След згубата на съпруга ми живея сама в тази къща. Сред много цветя, плодове и зеленчуци. Дъщеря ми Красимира, зет

ми Иван, внучките Стела и Дорето всяка седмица през почивните дни са при мен. Много са работливи!

Но най-голямата радост дойде от Лондон – другата внучка Станимира ни дари с правнучка. Тя там завърши висшето си образование, омъжи се за англичанин и вече 8 години живеят в столицата. От една година при нея вече са майка ѝ и баща ѝ. С нетърпение очаквам лятото, когато си идват в България и най-напред идват при мене на село. Тези дни са празник за всички нас, но с малко тъга. Нали трябва отново обратно да отлетят. А ние отново, отново ще ги очакваме...■

Записа Стефан СТОЙЧЕВ

инж. Елга ЖИВКОВА**НАШИЯТ ПРАЗНИК**

И днес отново заедно сме тука,
на болести, лишения напук!
За празника да вдигнем пълни чаши
и да забравим за съдбите наши!
Да търсим във сърцата си доброто
и да се борим всеки ден със злото!
Да срещаме приятелска ръка
по хубав повод или във беда!
Животът труден е и кратък, но красив,
да го живеем цветно, тъжен не и сив!
Задружни и единни утре и сега,
така ще сме готови и за чудеса!
Приатели, бъдете живи, здрави,
вяра не губете,
с надежди и мечти се заредете!
На Бога всички да сме благодарни
За този ден,
във който с другите сме равни!

КОЛЕДА

Коледо свята,
бъди ни звездата,
която вяра дарява,
тъгата стопява
и с чудната, тайнствена мощ
изпраща любов в тази нощ

Петко Р. СЛАВЕЙКОВ**Боговица**

Боговица на полица,
ври на огъня кървица.
Ще се роди Боже чедо,
ой, Коледо, мой Коледо!
Ще разчупим Боговица,
по коматче на дечица.
Стани нине господине,
посрещни ни, подари ни.

Радостина НИКОЛОВА

Всички, ако бяха като мен -
От Христос да не се боят,
а да го обичат!
И то без въпроси:
дали е бил възкръснал,
защо се е родил,
какъв човек е бил,
обичал ли е всеки?
А той е и дете,
и зрял мъж,
и казва на човека -
в мен здраво се дръж!
Аз съм дъга и дъжд,
начало и край!
Аз на своите рамене
ще те понеса,
забравил за времена и грехове.
Аз заради страха
умрях на кръста
и заради него ще възкръсна! ■

ГОСТУВА НИ ОТНОВО ПОЕТЪТ РУМЕН ПЕТКОВ

БАЛЕТНИТЕ ОБУВКИ

Аплаузите гръмки вече са стихнали,
прожектори спят, запомнили нежния танц,
разгънала дипли завесата,
скрива сцена, потънала в прах.
Пред олющеното тройно огледало,
бавно пада гримът,
краката пулсират, уморени от танца,
очите още искрят от възбудата.
Балетните обувки си почиват,
на мястото свое в гримьорната,
видели безброй представления,
очакващи нов полет по сцената.
Възбудата трудно утихва,
за цял живот тя е копнеж,
танц, балетни обувки, прожектори,
сценична тръпка, любов завинаги.

КАПКА В ОБЛАК

Аз искам да съм капка,
прегърната в обятията на облак,
и носена от ветрове спокойни,
на рамене от бури ураганни.
Да виждам аз оттам
светът и хората,
зелените поля
и пясъка пустинен,
да сецам допира
на връх планински,
дъгата в мен от утринни лъчи.
Не искам облака,
със сила да ме запокити,
към черната земя дъждовна,
и тя да ме погълне
в своето бездъние.
Но стане ли това,
във ручей бистър ще попадна,
и галена от слънцето,
аз пак при облака ще бъда.

КАРНАВАЛ

Одежди пъстри
в бляскава пародия,
лица обагрене от грим
и смях,
захвърлили костюмите
и вратовръзките
на навика,
забравили в света му
всякакви задръжки.
Това е той,
желан и пищен,
карнавалът
на човешките емоции,
всеки с другия
приятел станал е,
зад маската
на гримовеите - непознат.
Сред песни, музика
и шумотевица,
под дъжд конфетен
и слънца от фойерверки,
участникът в емоция
със смях,
забравя всички грижи
и проблеми.

▶ МОМИЧЕТО С КИТАРАТА

Слънцето може би е изморено,
а има толкова да разглежда,
избледнели са някак лъчите му,
да починат искат на моя прозорец.
Отворих го, а те,
помилваха с незабравен копнеж,
снимка на младо момиче,
в лодка, с китара, очите кобалтови.
Това бе най-цветната снимка,
запазила в себе си спомени,
очите очакващо нежни, жадуващи,
родили една първа любов.
Поисках я, защото ти се сбъдна,
кобалтово истинска, до невъзможност,
Поисках те без минало, а в бъдеще,
и защото иначе не можеше.

ВОДА И ЖАЖДА

Написаното тук по долу,
не е от книгата на Лафонтен,
макар на басня да прилича,
това не е така за мен.
Оплетен съм във собствените мисли,
за връзката между вода и жажда,
кое от двете тук е нужно,
дали са свързани, и как?
За всичко живо тя е нуждата голяма,
и Слънцето с дъгата си играй,
с упорство мръсното измива,
и горчивина в очите ни излива.
Разплитам за поредно тези мисли,
но не от жажда за вода,
а що водата е творила,
и „жаждата“ във мен това да видя.
На басня този разказ заприлича,
с въпроси много, даже и брътвежи,
разбира се, водата е живот,
а „жаждата“ са нашите стремежи.

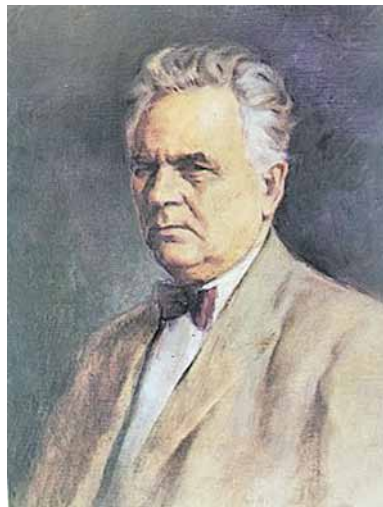
ОТКРОВЕНО

Една непозната ми каза:
-Жена ти е много красива!
Думите прорязаха небето.
Гръм ли ме удари,
или страха ми за теб
в порой удави земята?
Аз май забравих това,
живея навярно във рамка,
но мислите ми се избистриха.
Опитах се да спра времето,
да тръгнат стрелките обратно,
толкова бях свикнал с това,
а трябваше да виждам,
че си красива.
Не знам какво да правя,
да те спомня красива,
по-точно знам,
но така не става.
Искам нищо
да не се промени,
а всичко да е различно.
Затова мразя думите,
и то думите
на непознати дами,
затова престанях
да те гледам с навика. ■

ДИМИТЪР ЧОРБАДЖИЙСКИ – ЧУДОМИР

Той е петото дете в семейството на Мария Дончева и хаджи Христо Георгиев Чорбаджийски. Баща му е имал планове за своя син – искал е той да стане офицер или търговец, докато майката на Чудомир го е насърчила да се занимава с рисуването. За този избор самият писател разказва в своята автобиография:

«Във Военното училище приемаха само синове на богатите и въпреки, че в село имахме голям двор, не ме признаха за дворянин и отказаха да ме приемат. За свещеник също не ме харесаха, въпреки че ядях блажно през пости и вече нарушавах някои от десетте божии заповеди. Тогава той реши да ме направи бакалин, но като се увери, че съм раздавал стоки

АВТОПОРТРЕТ

повече на вересия и везните се наклонявали все в полза на клиента, отчаял се съвсем. Тогава реших да постъпя в Рисувалното училище.»

През 1929 – 1930 г. специализира рисуване в Париж. От 1938 г. е член на Върховния читалищен съвет, а през 1966 г. става народен представител в Петото народно събрание от Павелбанския район. Става заслужил деятел на изкуството през 1965 г., а на 23 май 1967 г. получава званието Народен деятел на културата.

Няколко дни преди смъртта си Чудомир предава на Серафим Северняк свитък с листове - «Драсканици в болницата».. Там, с привичното си чувство за хумор, Чудомир отбелязва: «Стари и добри мои приятели и другари, не съм се съмнявал ни за минута, че няма сърдечно да ме изпратите до «вечното ми жилище», ако не вали дъжд.». Една друга мисъл от същите записки вероятно може да бъде свързана с неговия избран край: «След като ме оперираха, доста време не можах да се обръсна и ми поникна бяла брада, та като се погледнах в огледалото, бях приятно изненадан, че приличам на Хемингуей. Ех, да имах и пушката му...»

В едно писмо до Константин Щъркелов Чудомир пише: «Помъчих ли се да отразя епохата? Донесох ли полза на народа си? След тая ужасна борба на живот и смърт между двата противоположни свята къде сме ние? На чия сме страна? Кому помагаме чрез изкуството си?».

Умира на 26 декември 1967 г. в София. Два дни по-късно казанлъчани и хора, дошли от цяла България, изпращат Чудомир в последния му път. ►

► Погребват го по негово желание в градинката пред къщата му.

Псевдоними - през юношеските си години получава своя прякор Чудомир, който по-късно използва и като псевдоним. Използвал и други псевдоними: Брей, Два пъти фан, Фанфан, Дели Димо, Ер малък, Ъ, Максим Гладний, Мария Василева, Оскар Бум, Пилот, Сечко-Бечко, Стрелец, Фанко Фтичката, Чанка-Чунга, Шлук и Яу, Яу, Ч., Чуд. и др.

20 НЕГОВИ МЪДРИ МИСЛИ

1. „Ако искаш да узнаеш цената на парите, опитай се да вземеш на заем.“

2. „Даже и лъвът е заставен да се пази от мухите.“

3. „Дяволът бил баща на лъжата, но забравил да я патентова и затова сега предприятието му страда от свръхконкуренция.“

4. „Една лъжа може да обиколи света, докато истината още си връзва обувките.“

5. „За лоши кучета в село питай циганките, за хубаво вино - попа.“

6. „Идеите са като брадите - мъжът ги придобива, когато достигне зрелост.“

7. „Каква приятна тишина би настъпила, ако хората говореха само това, което са добре премислили.“

8. „Каквото нареди дядо Господ, това става. Решил един ден животът на Адама да не бъде толкова дълъг и толкова щастлив и създал Ева.“

9. „Какъв духовен подем! Писателите станаха повече от читателите, ловците - повече от зайците и рибарите - повече от рибите.“

10. „Където има брак без любов - там има и любов без брак.“

11. „Мъжът започва да дири ум в жена си чак след като е опитал всичко друго у нея.“

12. „Най-празният от нашите дни е оня, в който не сме се смели нито веднъж.“

13. „Не гребенът реши главата, а времето.“

14. „Никой не е по-силен от слабостите си.“

15. „Някои мислят, че единственото нещо, което им е нужно, за да водят дискусия, е устата.“

16. „Няма лекарство за раждане или смърт, затова нека се порадваме на промеждутъка.“

17. „Обичай ближния си, но остави жена му на мира...“

18. „Покаянието на лицемера е също така лицемерие.“

19. „Никоя порядъчна пчела не чака съвет от дървеницата как се събира мед.“

20. „Прекалено дългата почивка е ръждясване.“ ■

КОСТЕНЕЦ, ДОЛНА БАНЯ, МОМИН ПРОХОД, ПЧЕЛИН ...

Продължение от бр. 11

И още: през 1965 г., на 2.5 км югоизточно от Костенец пак в подножието на Рила, в местността Бялата вода, привлича вниманието друг минерален извор. Историята на извора се свързва с древна тракийска легенда за сребърно находище, през което преминавала водата. Изворът е бил известен, а водата се изтичала в малко деренце. Някога е направена чешма и хората си наливали вода, но едва през 1965 г. са бити сонди и водата е каптирана. Химичният и минерален състав е уникален за България - съдържанието на сребро в нея унищожава всички микроорганизми и предпазва от вирусни заболявания! Никак не е случайно, че навремето болярите са употребявали сребърни чаши и други прибори. Характеризира се с ниска минерализация, с температура 21-26 градуса, подходяща за всекидневна употреба. Изграден е завод за бутилиране на водата. В Източна Рила, в землищата на Долнобанска и Костенска община, растителните формации са смърч, бяла мура, бял бор, клек, високопланинска и алпийска тревна растителност. Излетите в планината доставят истинска наслада, отмора и безгрижие и даряват любителите на природата със здраве и сили. Откъм левия бряг на реката, по южните слънчеви склоно-

ве на Ихтиманска Средна гора, са минералните извори в Пчелински бани и Момин проход. Пчелинските минерални бани са на 2 км североизточно от с. Пчелин и на 10 км от град Костенец. Тези извори са най-горещите в района - 72 градуса по Целзий. Пътешественици от Средновековието пишат, че в тая вода може яйце да се сvari. Курортът е разположен на 700 метра надморска височина, а целебната вода активира обмяната на веществата, стимулира оздравителните процеси при ставни и мускулни заболявания, помага при дихателни, алергични, кожни, стомашни и ендокринни страдания. По време на робството около изворите имало малко село от 40-45 къщи на турци юруци. Останало е предание за тях. Отвлекли от с. Горна Василица хубава мома българка, за да я потурчат и омъжат за турчин юрук. Разгневени, българите търсят момент да си отмъстят. Турското село нямало джамия, а по средата му се издигала голяма скала, която служела за тази цел. В деня, когато турците правят сватбата и се веселят, ходжата се качва на скалата и започва да призовава мюсюлманите към молитва. В този момент един василичанец, с дълга пушка иглянка, скришом се промъква през гората, прицелва се и с един изстрел го поваля на земята. Турците много се изплашили, помислили, че това е наказание от Ал-

► лах за откраднатото момиче, за кратко време изоставят къщи и имоти и се изселват към Пазарджишко. Село Пчелин още не е съществувало. Баня е направена от богати турци главно от Самоков. Те идвали лятно време с коли и семействата си за по няколко дни, като не дават на българите да се къпят в банята, а само в откритите гьолове. И това не е всичко - задиряли жените на василичани, които перат дрехи там в топлата вода. За отмъщение през зимата хората развалят банята, но през пролетта турците пак я вдигат. И така всяка година. След Освобождението василичани разрушават банята и топлата вода се ползва по най-примитивен начин. В бележника си на 5 април 1982 г. съм записал спомени на учителя от гара Костенец Иван Йовчев: «От Ихтиман през Карабаир са идвали учители, лекари, адвокати, чиновници и др. да се къпят в гьол - изкопантрап, като набиват три-четири кола, хвърлят върху тях дрехи да не се вижда, и се къпят. Някой пък урежда там люпилня за патенца. Яйцата се поставят в топлата вода при определена температура и след няколко дни малките хвъркати са готови. Продават ги и пак отново». През 1911 г. старият басейн е почитен, скован е от дъски някакво помещение и това продължава до изграждането на нова, масивна баня с два басейна и две отделения - за мъже и за жени, а водата предварително се охлажда според нуждите. С тревога и уплаха местното население посреща земетресението

през 1928 г., засегнало много силно районите на Пловдив и Чирпан, но е чувствително и за Пчелинските минерални бани. Из селото тръгнала мълвата «топлата вода се скрила». Хората отиват там и виждат на мястото на бълбукащите извори кръг, колкото харман, само сух пясък. Жените започнали да плачат. «Боже наказание» повтаряли те. Пресъхнало дерето, където перат дрехите, от което напояват ливадите, наричани „Жежките ливади“. Дори молебен направили. След две-три седмици изворите избликнали отново, но водата била... ледено студена! Нова беда. Един ден хубава новина обходила селото: «Топлата вода дошла!». Радостта им нямала край.

По-късно, през 60-те години, в селото е прекарана топла лековита минерална вода до всяка къща, макар че няма водопровод за студена вода. Може би единствен случай в страната! Около изворите са изградени частни вили, къщи, засилва се притокът на хора, търсещи изцеление, през 50-те години почивната база е увеличена и много болни хора, дошли с бастуни, като си тръгват ги хвърлят в дерето! Оздравителният комплекс «Пчелин» - хотел «Виталис» разполага със 100 легла и модерен балнеоложки център: тангентори, перлени и обикновени вани, и с инхалаторен блок, правят се електропроцедури, парафинолечение и други - отлични условия за почивка и лечение под лекарски контрол.

Слегва

ПРЕЗ 2017 Г. СЕ НАВЪРШИХА :

1300 г. от победата на хан Тервел над армиите на Арабския халифат, обсадили Константинопол, с която слага окончателен край на опитите им да проникнат в Европа през Балканите (717);

295 г. от рождението на Паисий Хилендарски – български народен будител, пръв идеолог на Българското национално възраждане (1722–1773);

255 г. от написването на „История славянобългарска“ на Паисий Хилендарски (1762);

405 г. от рождението на Петър Парчевич – български католически епископ, доктор по богословие и каноническо право (1612–1674);

200 г. от рождението на Гаврил Кръстевич – български възрожденец, юрист и историк, един от учредителите на Българската екзархия; главен управител на Източна Румелия от 1884 до Съединението през 1885 година, редактор на сп. „Български книжници“ (1817–1898);

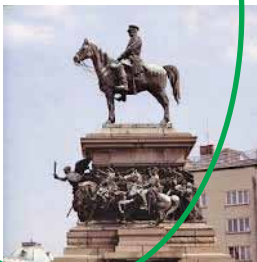
205 г. от рождението на Тонка Тихова Обретенова (Баба Тонка) – българска революционерка и национален герой (1812–1893);

140 г. от създаване на
Българското опълчение
(1877), участвало в Руско-
турската война (1877–1878);

110 г. от построяване-
то на паметник „Цар Ос-
вободител“ в София на
площад „Народно събра-
ние“ с автор италиан-
ският скулптор Арнолдо
Дзоки;

120 г. от създаването
на Българския цирк (1897);

110 г. от тържественото от-
криване на сградата на Наро-
дния театър;

60 г. от създаването на
Сатиричния театър;

180 г. от рождението на Ва-
сил Левски – многобройни
прояви в музеи, читалища и
други културни и обществе-
ни институти в цялата страна

КРЪСТОСЛОВИЦА

Съставил Иван МАНЧЕВ

ВОДОРАВНО: 1. Река в Ц.Европа, приток на р. Дунав. 3. Планински храст с червени сочни и ароматични плодове /мн.ч./. 7. Затворена линия с яйцевидно, елипсовидно очертание или форма. 9. Герой на Елин Пелин от повестта „Земя“. 12. Железен шкаф за пазене на пари или ценности. 13. Съд за течности, снабден с дръжка. 14. Голям плавателен съд. 15. Френски карикатурист, литограф, скулптор и живописец /1808-1879/. 17. Огнехвъргачен прах. 18. Музикална нота. 19. Оперета от Маскани. 20. Охранен и як кон. 21. Дълго дърво, което се слага отпред на конска кола, за два коня. 22. Европейска столица. 23. Река в Япония. 24. Опитен летец-изстребител. 26. Течност, получена чрез изтискване на

плодове. 28. Марка наши телефони. 29. Малоазиатска богиня на плодородието. 30. Турска титла на високопоставени лица /ост./. 31. Първите съветски леки автомобили. 33. Полуостров в Зап. Хоншу, Япония. 35. държава в Югозап. Азия. 36. Един от братята на цар Самуил. 37. Орган на зрението. 38. Прimitивно плавателно средство. 39. Наш окръжен град. 42. Сна-

- ряжение за защита на тялото/мн.ч./. 44. Африканско племе с нисък ръст. 45. Яма, трап. 46. Японска мярка за дължина.

- ОТВЕСНО: 1. Марка руски самолети. 2. Корейска мярка за дължина. 3. Наша драматична артистка /1922-2014/. 4. Река в САЩ, едноименен щат. 5. Балада от Кр.Кюлявков. 6. Двете имена на деец на нац.- осв.движение, един от най-верните сподвижници на В.Левски /между 1830-1901/. 7. Землено съоръжение за огнева позиция на боец или поделе-

- ние. 8. Строителен материал. 10. Френски кинорежисьор - „Черно и бяло в цвят“. 11. Южни плодове. 14. Натруфени, гримирани жени. 16. Точен образец за мярка. 21. Машинен елемент. 25. Музикална нота. 27. Авторът на „Алиса в страната на чудесата“. Пръстенovidни коралови острови. 32. Град в Югоизт. Унгария. 34. Основна обработка на почвата. 40. Отглас, отзвук. 41. Прелест. 42. Вид френско краве сирене. 43. Град в Италия, близо до Милано.

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 11

ВОДОРАВНО: 1. „Реката“. 6. Ски. 9. Алагатор. 10. Камера. 12. Ари. 13. Отока. 14. „Оран“. 15. Каро. 16. Асаба. 17. Ота. 18. Инозит. 19. Онега. 20. Арк. 22. Аеогес. 24. Скат. 26. Ивон. 27. Тас. 29. Орев /Петър/. 30. ИКАРУС. 33. Ара. 34. Романов /Атанас/. 35. Алатир. 36. Дис. 38. Рот /Владимир/. 39. Свят. 40. Омар. 42. Апе. 43. Рен /Лудвиг/. 44. Окомер. 46. Климова /Александра/. 47. Ало. 49. Онегер /Артур/. 50. Море. 52. Ини. 53. Енина. 55. Илик. 57. Гора. 59. Ира. 60. Илитони. 63. Кан. 64. Мулета. 66. Атанасов /Никола/. 67. Нил. 68. Титани.

ОТВЕСНО: 1. Рококо. 2. Камора. 3. Алеко. 4. Тара. 5. Ага. 6. Стара загора. 7. Кораби. 8. Ирина Тасева. 11. Атаюрк /Мустафа/. 14. Осогово. 16. Анеси. 18. Ина. 20. Аспиратор. 21. Катамаран. 23. Енергия. 25. Таратор. 28. Сунит. 31. Кол. 32. СОР. 36. Две мотили. 37. Стара река. 39. Спомени. 41. Меклон. 42. Акини. 44. Оло. 45. Еве /Макс/. 47. Американ. 48. Оригинал. 51. Енот. 54. Аромат. 56. Ирит. 58. Ануси. 61. Лаги. 62. Илот. 65. „Ева“.

**В ОЧАКВАНЕ НА
НОВАТА**

2018

**ГОДИНА - ДА Я ПОСРЕЩНЕМ
С НОВА НАДЕЖДА!**